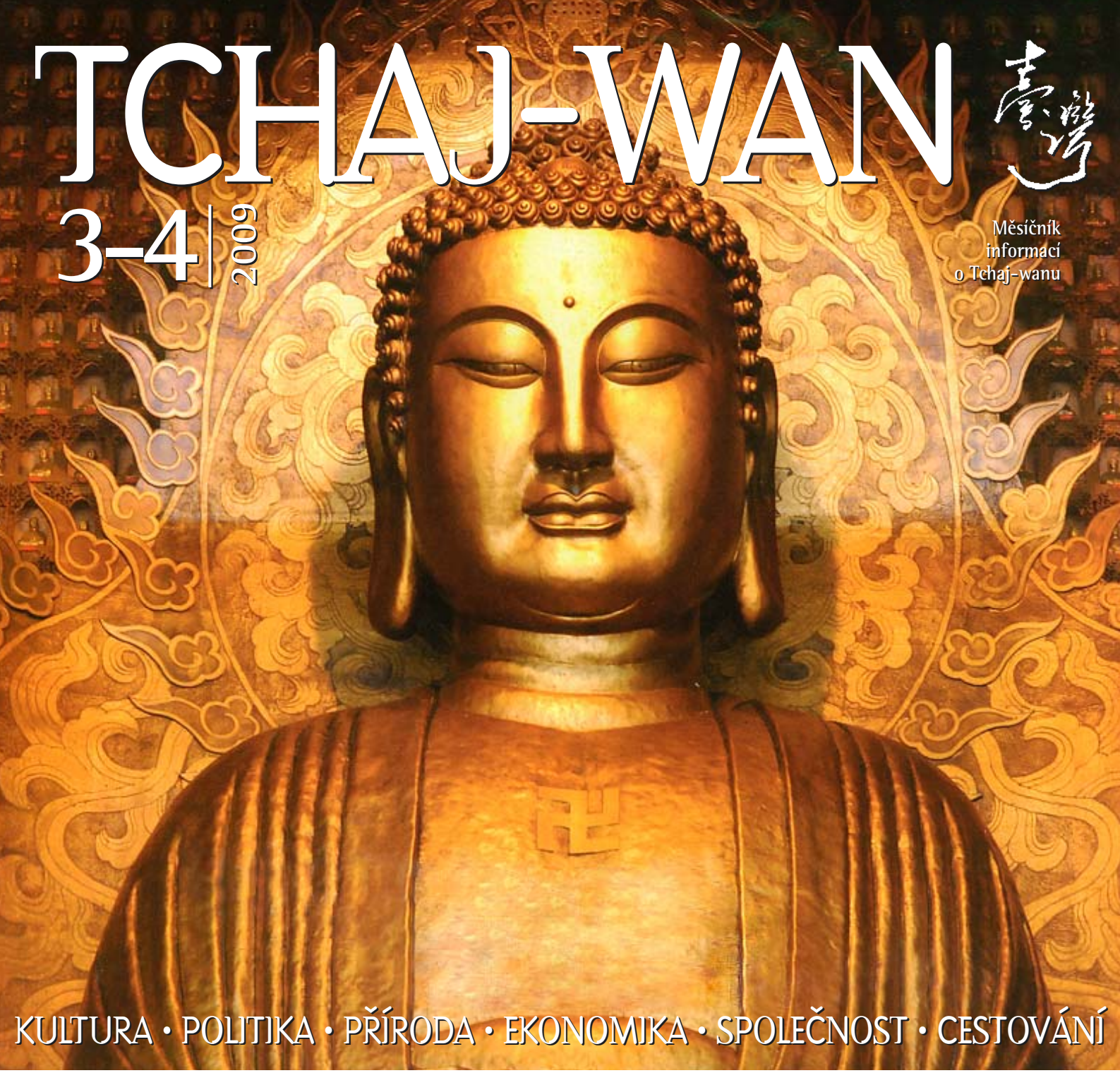
TCHAJ-WAN

臺灣

3–4 | 2009

Měsíčník informací o Tchaj-wanu

KULTURA • POLITIKA • PŘÍRODA • EKONOMIKA • SPOLEČNOST • CESTOVÁNÍ

Obsah:

2 Prezident Ma požaduje zrušení anti-separačního zákona
2 Konsensus zůstává hlavní zásadou tchajwanské politiky
3 Taipei – nejdražší město světa
4 Tchajwanští podnikatelé se vrací domů
5 Věčnost v kameni – sochař Wang Hsiou-chi
6 Z klidu klášterních zdí do víru společnosti
7 „Golden Oldies!"
8 Aktuality

Prezident Ma požaduje zrušení anti-separačního zákona

U příležitosti 4. výročí schválení čínského „anti-separačního" zákona, tchajwanský prezident Ma Ying-jeou vyzval Peking k tomu, aby upustil od svého kontroverzního zákona a odstranil rakety mířící na Tchaj-wan.

Tchajwanští podnikatelé se vrací domů

S prohlubováním finanční krize a jejím rozšířením do ostatních oblasti světa, se výrazně zhoršila situace i pro tchajwanské podnikatele. Vzhledem k náročnosti života v cizině, relativně malou vzdáleností a proměnlivou kvalitou čínsko-tchajwanských vztahů, čím dál tím více podnikatelů začíná zvažovat možnost návratu na rodný Tchaj-wan.

Oblíbená tchajwanská jídla na veletrhu Svět knihy 2009

V prostorách pražského Výstaviště se v termínu od 14.–17. května koná již 15. ročník mezinárodního knižního veletrhu Svět knihy 2009. Mezi témata letošního ročníku patří i program Vaříme s knihou – výstava knih o vaření a kuchařek s praktickými gastronomickými ukázkami. V jeho rámci vystoupí i tchajwanský kuchař Chen Chi-chiang (45).

Politika

Prezident Ma požaduje zrušení anti-separačního zákona

U příležitosti 4. výročí schválení čínského „anti-separačního" zákona, tchajwanský prezident Ma Ying-jeou vyzval Peking k tomu, aby upustil od svého kontroverzního zákona a odstranil rakety mířící na Tchaj-wan.

Podle mluvčího prezidentské kanceláře Wang Yu-chiho prezident Ma uvedl, že vzhledem k tomu, že většina obyvatel Tchaj-wanu si přeje zachování *statu quo* a nepodporuje nezávislost ostrova, není nutné uplatňovat tento zákon. „Tento zákon je neproveditelný, neboť mírový vývoj čínsko-tchajwanských vztahů spíš než jednostranná a nemírová řešení pevninské Číny vyžaduje reciproční proces s dobrou vůlí na obou stranách", Wang dodal.

Zákon, který vstoupil v platnost dne 14. března 2005, umožňuje pevninské Číně použít vojenskou sílu proti Tchaj-wanu, pokud se ostrov začne ubírat směrem k nezávislosti. Zákon stanoví, že čínská armáda může použít „nemírové prostředky" a jiná „nutná opatření" v případě, že se Tchaj-wan „odtrhne" od pevniny nebo pokud dojde k vyčerpání všech možností mírového sjednocení.

Tchajwanská Rada pro vztahy s pevninskou Čínou (MAC) uvedla, že pro udržení míru a stability v Tchajwanské úžině a pro vytvoření oboustranně prospěšného vývoje je nezbytně nutné, aby „zastaralá" legislativa byla odstraněna. „Zákon je pro obyvatele Tchaj-wanu absolutně nepřijatelný a odporuje i pekingské obhajobě mírového rozvoje čínsko-tchajwanských vztahů", řekla ministryně MAC Lai Shin-yuan.

Lai dále vysvětluje, že nová administrativa od loňského května pracovala na prosazování míru a prosperity mezi Taipeií a Pekingem a úspěšně dosáhla několika vzájemných dohod s pevninskou Čínou, které slouží zájmům obou stran. „Tváří tvář měnícím se čínsko-tchajwanským vztahům Peking musí zaujmout pozitivnější přístup a odmítnout vojenskou hrozbu Tchaj-wanu", dodala.

V den čtvrtého výročí anti-separačního zákona čínský premiér Wen Jiabao vyjádřil silnou touhu navštívit Tchaj-wan. Wen řekl, že by se na ostrov třeba „doplazil", pokud by třeba ve stáří ochrnul. „Dlouho v sobě chovám naději, že se podívám na ‚ostrov pokladů'", uvedl. „Chtěl bych se podívat na horu Alishan, jezero Slunce a Měsíce a setkat se s tchajwanskými lidmi."

Premiér Liu Chao-shiuan uvítal Wenovo gesto dobré vůle. „Rádi slyšíme, že druhý nejvýše postavený čínský představitel chce navštívit Tchaj-wan", řekl. Avšak Liu upozorňuje, že vláda bude muset takový návrh řešit opatrně.

Navzdory premiérovu vstřícnému postoji zůstávají místní intelektuálové, pokud jde o komunistického vládce a pekingský anti-separační zákon, docela vlažní. „Rétorika obsažená ve Wenově politickém stanovisku nevěstí pro mírový vývoj čínsko-tchajwanských vztahů nic dobrého," řekl 18. března Luo chih-cheng, profesor politologie z univerzity Soochow. „Cílem anti-separačního zákona bylo polarizovat veřejné mínění na Tchaj-wanu, což se nepodařilo, naopak nesouhlas místních obyvatel se zákonem ještě posílil."

Zdroj: Ma calls for repeal of anti-secession law, Taiwan Journal, Vol. XXVI, No. 11, March 20, 2009)

Politika

Konsensus zůstává hlavní zásadou tchajwanské politiky

Poté, co Čína vybídla k zahájení politických a vojenských jednání s vyhlídkou konečného ukončení nepřátelství mezi Čínou a Tchaj-wanem, tchajwanská prezidentská kancelář znovu zdůraznila, že Tchaj-wan chce na základě konsensu dosaženého v roce 1992 usilovat o prohlubování vztahů mezi oběma zeměmi.

Mluvčí kanceláře prezidenta, pan Wang Yu-chi, dne 5. března prohlásil, že administrativa prezidenta Ma bude na základě principu „ne sjednocení, ne nezávislost, ne použití síly" dodržovat status quo, ke kterému se vláda přihlásila hned po svém jmenování do funkce. Jak Wang dodal, je zde malá pravděpodobnost, že by vláda v tomto bodu změnila své stanovisko, neboť dodržování konsensu plně vyjadřuje přání veřejnosti.

Vláda chce podporovat komunikaci a výměnu přes Tchajwanskou úžinu, což by mělo za předpokladu, že obě strany budou vůči sobě navzájem projevovat dobrou vůli, vést k mírovému rozvíjení vztahů mezi Čínou a Tchaj-wanem.

Poslední signál vyslal Peking dne 5. března, kdy premiér Wen Jiabao, druhý nejmocnějšího muž Číny, ve svém projevu hovořil o zájmu Číny rozšířit oboustranný dialog s Taipeií. Wen vyzdvihl především výrazné zlepšení vztahů mezi oběmi zeměmi za uplynulé období a všeobecné snížení napětí. „Jsme připraveni s Tchaj-wanem zahájit jednání o politických a vojenských otázkách a vytvořit podmínky pro podepsání mírových dohod."

V reakci na projev premiéra Wena o ukončení období nepřátelství tchajwanská Kancelář pro záležitosti kontinentální Číny (MAC) poznamenala: „Pro vybudování vzájemné důvěry musí Peking větší měrou podpořit účast Tchaj-wanu v mezinárodních organizacích a rovněž je třeba, aby Čína přestala pro Tchaj-wan představovat vojenskou hrozbu."

Tchaj-wan chápe slova premiéra Wena jako přátelské gesto, které odráží atmosféru zlepšování vztahů přes Tchajwanskou úžinu i kladné přijetí tchajwanské vládní politiky ze strany Pekingu.

Prohlášení Wen Jiabaa zůstává plně v souladu s linií strany. Generální sekretář čínské komunistické strany Hu Jintao ve svém projevu ke 30. výročí „otevřeného dopisu adresovaného tchajwanským krajanům", který přednesl 31. prosince

2008, zdůraznil své pevné stanovisko v prosazování politiky „jedné Číny".

Komunistický vůdce popsal situaci mezi Čínou a Tchaj-wanem jako pokračování politické konfrontace počínající se občanskou válkou ve čtyřicátých letech, která ovšem neznamená rozdělení území. Hu dále vyzval k přípravě dohod o všestranné hospodářské spolupráci, zavedení opatření pro budování vzájemné důvěry v oblasti vojenství a ke konečnému uzavření mírových smluv mezi oběmi zeměmi. Wen Jiabao ani Hu Jintao však neprozradili žádné detaily postupu, který by měl vést ke konečnému a trvalému uzavření příměří.

V otázce úsilí Tchaj-wanu získat větší mezinárodní prostor, Wen znovu potvrdil, že takové kroky musí být v souladu s politikou „jedné Číny", kterou Peking zastává.

V říjnu 1992 se v Hong Kongu sešli zástupci Výboru pro záležitosti kontinentální Číny (the Mainland Affairs Council, MAC) se svými protějšky z Nadace pro výměnu přes Tchajwanskou úžinu (Straits Exchange Foundation, SEF). Bylo to poprvé od roku 1949, kdy došlo k oficiálnímu jednání mezi Čínou a Tchaj-wanem.. Obě strany se shodly na existenci pouze jedné Číny, ale na odlišném výkladu tohoto pojmu.

Zdroj:
Consensus remains ROC policy, Taiwan Journal, Vo.XXVI No.10, March 13, 2009)

Ekonomika

Taipei – nejdražší město světa

Podle průzkumu Worldwide Cost of Living zveřejněného v časopise The Econimist's dne 9. března 2009 se Taipei stala 57. nejdražším městem světa a v porovnání s minulým rokem se posunula na žebříčku o deset míst nahoru.

Podle editora článku pana Jona Copestake jsou životní náklady v Taipeii vysoké a dále se zvyšují. K tomuto stavu přispívá především skutečnost, že je nový tchajwanský dolar v porovnání s měnou jiných zemí relativně stabilní vůči americkému dolaru.

Dva hlavní faktory určují výši životních nákladů: místní ceny a směnný kurz. Za normálních okolností by odhady životních nákladů v jednotlivých zemích nezaznamenaly velkých změn, ale současná situace na světovém finančním trhu výrazně ovlivňuje statistiky nejdražších a nejlevnějších měst.

K 18. únoru 2009 si tchajwanský dolar vedl v kurzu 34,6 NT$/1 US$, v porovnání 31,6 NZ$/1 US$ ve stejném období minulého roku. Tchajwanský dolar tedy ztratil na hodnotě 9,5 %. Zatímco minulé září byly životní náklady v Taipeii o 14 % levnější než v New Yorku, v únoru byla Taipei levnější již o 20 %.

Studie Economist Intelleigence Unit na základě porovnání cen a výrobků ve 140 městech vybraných z celého světa ukazuje, jakým způsobem prudké změny ve směnných kurzech mění výši životních nákladů měst několika světadílů.

Moderní Taipei.

Spolu s tím, jak nízké směnné kurzy snížily výši životních nákladů v Evropě, asijská města se umístila na seznamu mezi nejdražšími městy. Z důvodu pevného kurzu japonského yenu nahradily Tokyo a Osaka dvě nejdražší města na seznamu – Oslo a Paříž. Singapur poskočil nahoru o 5 míst a skončil na 10. místě. Hong Kong, který letos skončil jedenáctý, se posunul celkem o 17 míst a předběhl

Londýn a Vídeň. Celkově však evropské metropole nadále dominují TOP10 nejdražších měst světa a Tokyo, Osaka a Singapur jsou zde spíše výjimkou.

Zatímco většina evropské měny oslabila vůči kurzu dolaru, čínský yuan zůstal silný. To má za důsledek, že se města kontinentální Číny stala výrazně dražšími. Letošní statistiky pro Činu dopadly následovně: Shanghai 29. místo, Beijing 36. místo, Shenzhen 41. místo, Kanton 53. místo.

Asijská města však nepatří pouze mezi nejdražší, ale také mezi nejlevnější místa světa. Celkem pět z deseti nejlevnějších měst leží v Asii. Hlavní město Pákistanu Karachi se letos stalo městem s nejnižšími životními náklady.

Zdroj: Global survey show Taipei's cost of Libiny has increased from 2008, Taiwan Journal, 20. 3. 2009

Ekonomika

Tchajwanští podnikatelé se vrací domů

S politikou, kterou přijala čínská vláda v oblasti snížení rabatů z vývozních cel a se schválením nového pracovního zákona na počátku června 2007, se sta tisíce tchajwanských podnikatelů působících v Číně ocitly před otázkou, jak řešit svoji další existenci a zachránit firmu před úpadkem. Propuknutí krize ve Spojených státech na konci roku 2007 vedlo ke snížení objemu objednávek z Evropy a Ameriky a mnoho tchajwanských firem na čínském pobřeží zaniklo a nebo bylo nuceno se přestěhovat na jih a západ země. S prohlubováním finanční krize a jejím rozšířením do ostatních oblasti světa, se výrazně zhoršila situace i pro tchajwanské podnikatele.

V období domácí a zahraniční krize se významným úspěchem stalo zavedení přímé letecké a námořní dopravy přes Tchajwanskou úžinu. Přímé dopravní spoje mezi oběma břehy Úžiny výrazně snížily náklady a čas na dopravu. Tento faktor měl velkou měrou přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti tchajwanských firem se sídlem v Číně. Avšak vzhledem k náročnosti života v cizině, relativně malou vzdáleností a proměnlivou kvalitou čínsko-tchajwanských vztahů, čím dál tím více podnikatelů začíná zvažovat možnost návratu na rodný Tchaj-wan.

Problémem Tchaj-wanu jsou jeho omezené zdroje i skutečnost, že byl ostrov v poslední době vážně postižen světovou hospodářskou krizí. Tchajwanská vláda pro vracející se firmy přichystala různá lákadla jako půjčky a výhodné pronájmy či asistenci při zdokonalování technologií. tzv. R&D assistance.

Podle statistik Ministerstva hospodářství investovaly tchajwanské společnosti se sídlem v Číně v letech 2006–2008 celkem 33 miliard NT$ do více než 150 projektů na Tchaj-wanu. Většina těchto firem během svého působení na pevnině však nikdy zcela neukončila svoji činnost na domácím tchajwanském trhu. Typickým příkladem takového fungování bylo výroba specializovaných a vysoce kvalitních produktů na Tchaj-wanu

Tým tchajwanských inženýrů pracujících na rozvoji videotelefonů určených pro sesterskou společnost v Číně.

a produkce méně náročných výrobků ve větším množství v Číně. Jedním z důvodů, proč firmy nebyly z velké části ochotny přerušit veškeré kontakty z domácím prostředím je, že zatímco tchajwanské podniky provádějící R&D v Číně mají velký zájem na tom, aby se jejich výrobní tajemství nedostalo do rukou konkurenčních firem, tchajwanské firmy operující na Tchaj-wanu již po dlouhou dobu využívají R&D asistenci a technologickou podporu nabízenou tchajwanskou vládou.

Většina firem se na Tchaj-wan vrací s již nashromážděným kapitálem a na ostrově se bude snažit budovat a rozvíjet především své technologické zázemí. S otevřením přímé přepravy přes Úžinu a s neustálým sbližováním hospodářství Číny, Tchaj-wanu a zemí Jihovýchodní Asie se zatím můžeme jen dohadovat, jaká bude další budoucnost tchajwanských firem „opět doma".

(Zdroj: Return on Their Investment – Taiwanese Businesses Head for Home, Taiwan Panorama 2, Vol. 34, No. 2 February 2009)

Wang Hsiou-chi a jeho Staré příběhy".

Kultura

Věčnost v kameni – sochař Wang Hsiou-chi

Zatímco moderní umění se stává čím dál tím více abstraktnějším, odtažitějším a obtížněji uchopitelným, sochař Wang Hsiou-chi se snaží vrátit sochařskému umění jeho lidský rozměr.

Wangovy sochy nejenom že diváka dojímají svoji jednoduchou krásou, ale navíc je jejich tvůrce obdařuje něčím daleko podstatnějším – dobrotou a nadějí.

Wang Hsio-chi se narodil ve vesničce Hsin-an ležící v údolí pohoří Yangming. Wangova rodina se po generace živila pěstováním a prodejem mandarinek. Wang na své dětství vzpomíná takto: „Práce na poli je mnohem náročnější než si lidé dokáží představit. Při sklizni mandarinek jsme museli vstávat uprostřed noci, abychom se vydali vysoko do hor a do ranního rozbřesku stihli čerstvou úrodu donést na tržiště dole ve vesnice. Přestože moje rodiče vzdělání neměli, sami mi dali to nejlepší vzdělání potřebné pro život. Pokaždé, když opracovávám kámen a celé tělo mi zalévá pot, cítím velkou vděčnost za to, že mě práce na poli naučila síle a trpělivosti."

Jeho rozhodnutí pracovat s kamenem, který je chladný, tvrdý a všestranně náročný je spojené se vzpomínkami na dětství strávené v horách Yangming. Jako chlapec rád chytal ryby a raky v horských bystřinách. Se svými kamarády často z kamenů stavěli tůňky a rybníčky, kde si společně hráli. Při sbírání kamenů různých tvarů, velikostí a barev si představoval, že kameny jsou živé lidské bytosti nebo zvířata. Takto si Wang ke kamenům vytvořil velmi osobní vztah.

„Umělec by si byl měl být především vědom svého vlastního stylu a možností a současně by měl být schopen o sobě přemýšlet. Jenom tímto způsobem se může vyhnout tomu, že bude podléhat

módě v umění." Wang přiznává, že kámen je materiál, který má nejraději. Kámen je jednoduchý a tvrdý, což je blízké Wangově vnímavosti, která byla tříbena v nitru přírody v lůně hor. Mezi další vlastnosti kamene patří hladkost, tvrdost a pevnost – což jsou kvality, které umocňují věčnost témat, kterými se Wang ve své tvorbě zabývá.

Po mnoha letech „bušení do kamene" Wang odhalil pravou podstatu práce s kamenem.

„Dříve jsem chápal práci s kamenem jako výzvu si kámen podrobit a ovládnout. Byl to spíše souboj mezi mnou a kamenem. Ale postupně jsem dokázal svoji mysl uvolnit natolik, že se moje práce s kamenem změnila spíše ve formu přátelského dialogu a vzájemného naslouchání. Cítím se nyní při práci daleko šťastnější."

Wang věří, že kameny po tisíce a tisíce let vstřebávají esenci vesmíru, podstatu nebe a země. Jsou obdařeny životní energií a mají zcela jedinečný charakter. Člověk může sekáním a leštěním, vyřezáváním a broušením proniknout až k jádru této podstaty. Proto je velmi důležité, aby člověk, který chce s kameny pracovat, nejprve kamenům porozuměl. Není, zde žádná rychlá metoda, jak tento proces urychlit. Jenom trpělivostí a přesnými pohyby vedenými po kameni je možné do tohoto tajemství proniknout a nechat se jím vést.

Wang ze začátku neměl mnoho peněz, aby mohl zaplatit modely pro své sochy. Zachycoval tedy především lidi, kteří byli součástí jeho denního života. Rodiče, kteří Wanga hluboce milovali, často přicházeli do ateliéru, aby svému synovi stáli modelem. Wang spodobnil svého otce, synovce a vnučky v sérii soch „Staré příběhy". Vzpomínky na mládí na vesnici nalezneme v cyklu „Setí a sklizeň." Významný je soubor soch nazvaný „Mysl dítěte" pokoušející se zachytit dětskou čistotu a přirozenost. „Čistá krása spočívá v jednoduchosti, přirozenosti a nekrášlenosti." Zvěčněním pohyblivých obrazů a momentů se Wang pokouší ukázat to, co je v lidském světě dobré a krásné.

Wang považuje svoji práci sochaře za formu duchovního zušlechťování. Během meditace nad kamenem se snaží očistit svoji mysl a vyjádřit „prázdnotu" jako základ všech věcí a víru, že k pochopení člověk dochází spontánně skrze tichou kontemplaci věcí.

Existence a neexistence jsou pouze stavy naší mysli. Je to stejné jako sochařská práce: „Vyřezání je metodou odebírání – odstraňování nechtěných částí. Modelování je naopak metodou přidávání a to postupným nanášením a tvarováním materiálu. To, kolik přiberete či odeberete, záleží zcela na vašem osobním intuitivním chápání věcí.

Wang se sochařskému umění věnuje již více než 40 let. Po stejně tak dlouhou dobu Wang spojuje tvořivou práci se svými vlastními životními zkušenostmi a příběhy. „Nečekám až se něco stane nebo až si mě nějaká chvíle najde. Mohu téměř v kterýkoli okamžik začít čmárat do sešitu nebo modelovat z hlíny. Jedná se spíše o aktivní přijímání všeho, co život přináší."

(Zdroj: Setting Eternal Human Themis in Stone – Sculptor Wang Hsiou-chi, Taiwan Panorama 1/2009)

Kultura

Z klidu klášterních zdí do víru společnosti

Článek je postaven na základě rozvoru s mniškou Shi Chao-hwei.

Mnoho mnichů a mnišek touží odejít z ruchu a běhu společnosti do klášterů usazených v nitru hor a zcela se zde oddat meditaci. Ale jsou i tací, jejichž přáním je pravý opak. Mottem jejich počínání je: „ Meditace je pouhým cvičením mysli, ale my musíme toto cvičení změnit v praxi a přenést ho přímo do srdce společnosti." Jedna z odnoží buddhismu, tzv. „angažovaný buddhismus" (angažovaný společensky a někdy též politicky) se stává v posledních letech velmi oblíbenou formou buddhismu jak na Tchaj-wanu, tak v celé Asii.

Za tímto obrazem zdánlivě protikladného buddhistického snažení je filozofický rozkol v rámci samotného buddhismu, a to mezi učením kladoucím důraz na osobní spásu a tím, které se usiluje o společenské změny.

Shi Chao-hwei vysvětluje: „Mnoho buddhistů se zabývá na první místě pouze sebou samým a usiluje o dosažení vnitřní harmonie, popř. se snaží pomoci lidem, kteří jsou v nouzi. Ale já si myslím, že toto není ta pravá harmonie. Jestliže myslíte pouze na sebe a své blaho, omezujete se tím vlastně na to, co můžete získat a ztratit. Ale pátráte-li po skutečné příčině nebo soustředíte-li se na „boj", můžete na své já úplně zapomenout. Skutečná vnitřní harmonie se pak sama od sebe dostaví. Tuto cestu víry na Tchaj-wanu sdílí několik skupin buddhistů. Patří mezi ně např. Buddhistická asociace Tzu Chi soucitné podpory (Tzu Chi Buddhist Compassion Relief Association) a Dharma Drum Mountain.

Přestože je těžké odhadnout kolik buddhistů vyznává tuto formu angažovaného buddhismu, celkový počet „aktivních věřících" se pravidelně zvyšuje. V roce 2006 se k tomuto náboženství hlásilo 8 milionů lidí a jenom počet členů společnosti Dharma Drum se za posledních 15 let zvýšil o desetinásobek svého původního počtu. Mnoho Tchaj-wanců upouští od víry, která je kombinací lidového náboženství s prvky buddhismu a taoismu, a přidává se k institucializovaným buddhistickým společnostem.

Počátky angažovaného buddhismu v moderním slova smyslu někteří spojují s osobou mnicha Tai Xu, který žil v Číně na počátku 20. století. Tai Xu chtěl za pomoci protestantismu reformovat buddhismus a prosazoval názor, že mnichové a mnišky mají vyjít z klášterů a zapojit se do dění ve společnosti. Tai Xu byl zastáncem politického aktivismu a za Druhé světové války kontaktní osobou pro čínskou vládu na pevnině a Jihovýchodní Asií. Po pronásledování náboženství v Číně odešlo několik Tai Xu ových stoupenců na Tchaj-wan. Mezi nimi byl i Ying Shun, který sice souhlasil s prací ve společnosti, ale odmítal spojování buddhismu a politických otázek.

Buddhistická společnost Tzu Chi je asi nejlepším příkladem angažovaného buddhismu na Tchaj-wanu. Společnost klade menší důraz na studium súter a větší váhu na práci ve službě společnosti. Tzu Chi vykonávají rozsáhlou dobrovolnickou činnost, která pomáhala při neštěstí tzunami v roce 2004, hurikánu Katrina v roce 2005 či obětem zemětřesení v Sichuanu. Buddhistická spo-

lečnost poskytuje dary, lékařskou pomoc či přístřeší těm, kteří jsou v nouzi.Svým úsilím se Tzu Chi snaží rozřešit jedno z nejzákladnějších rozporů buddhismu – zušlechťovat sebe sama skrze studium a meditaci na jedné straně a pomáhat druhým bytostem skrze soucit na straně druhé. Tzu Chi tato dilemata vyřešila jejich propojením – člověk kultivuje sám sebe skrze pomoc druhým lidem. Podle mistra Cheng Yena Buddha řekl, že není možné jen studovat, ale je třeba učení konat skrze praxi.

Dharma Drum založená v roce 1989 je jednou z mladších buddhistických společností, která zdůrazňuje úlohu vzdělání v životě člověka. Skrze vzdělání dochází člověk poznání, že konání dobra je dobré i pro člověka samého. Dharma Drum pravidelně pomáhá starším, koná obřady a recituje modlitby za zemřelé.

Tzu Chi, Fo Guang Shan a další buddhistické společnosti, jež na Tchaj-wanu vznikaly v 60. a 70. letech se vyvíjely s historií ostrova a výrazně přispěly k zlepšení vysokoškolského vzdělání. Po zrušení výjimečného stavu se tyto společnosti staly hlavní hnací silou rozvoje občanské společnosti a demokracie na Tchaj-wanu.

Zatímco pro Tzu Chi je charitativní činnost hlavním obsahem práce, Fo Guang Shan věří, že probouzet ke změně může daleko účinněji kultura a vzdělání. Fo Guang Shan používá moderních prostředků jako jsou komiksové knihy, megafony, relace o buddhismu v rádiu či diskusní setkávání v parku, aby oslovila, co největší počet lidí. Zasvěcení hovoří o této formě buddhismu jako o tzv. humanistickém buddhismu, který s angažovaným buddhismem sdílí víru v „konání" Buddhovo učení v praxi denního života a pro dobro společnosti.

(Zdroj:
Out of the monastery, Into the crowds,
Taiwan review,
December 2008)

Kultura

„Golden Oldies!"

Gramofonový přístroj jako symbol módy a dobrého vkusu.

Málokdo z nás ví, že se na Tchaj-wanu ve 30. letech, kdy se život stával mnohem pohodlnějším, dařilo hudebnímu průmyslu a každá nahrávka vycházela ve více než 3 500 kopiích. Oblíbené byly téměř všechny hudební žánry – tchajwanská opera, hudba typu nanguan a beiguan, písně „čajové úrody" lidu Hakka a také tradiční písně v původním jazyce holo. Tento všeobecný rozmach hudebních žánrů umožnil vynález zázračného hudebního přístroje – gramofonu.

Vynález gramofonu na počátku 20. století dal lidstvu poprvé možnost natrvalo uchovat zvuk. Desky, na nichž byl zvuk zaznamenán, byly odlišné od klasických vinylových desek, které se v dalších letech staly velice populárními. Materiálem k výrobě těchto desek byl šelak, druh pryskyřice získávaný z hmyzu žijícího v jihovýchodní Asii. Tyto desky se otáčely rychlostí 78 otáček za minutu a proto jim bylo též přezdíváno „osmasedmdesátky".

Nejprve je třeba říci, že rozšíření gramofonu a hudebního průmyslu byl od svého začátku úzce spojeno s kolonialismem západních mocností, jehož hlavní motivací bylo hledání nových trhů pro své výrobky a šíření západního vlivu. Prostřednictvím nahrávek se hudba mohla rychle šířit a překračovat obrovské vzdálenosti. S deskami nejenom, že se hlas západu doslal až do daleké Číny, ale tento nový element začal ovlivňovat i čínskou tradiční hudbu.

Japonská koloniální éra (1895–1945) pro Tchaj-wan znamenala přechod od starého řádu k novému. Díky médiím, západnímu typu vzdělání, zahraničním cestám a intenzivnímu tchajwansko-japonské obchodu, se Tchajwanci užasle seznamovali se západním světem. Mezi lidmi se rychle rozšířily nové aktivity volného času jako kino, divadlo, tanec a fotografování a hluboce působily na životní styl a myšlení lidí. Právě v této atmosféře se rozvíjel i hudební a nahrávací průmysl. Střetávání a míšení nejrůznějších kulturních vlivů obrovským způsobem podnítilo tvořivost a vznik nových žánrů.

V roce 1907 Japonci ve spolupráci s Američany založili první japonský závod na výrobu gramofonů a desek. Tato japonská firma s názvem Nipponophone o tři roky později založila svoji pobočku v Taipeii. V těchto dnech byly gramofonové přístroje a desky luxusním zbožím, které si mohli dovolit pouze bohatí a mocní. Později Japonci vyvinuli menší levnější desky. Poklesly i ceny gramofonů a nahrávací společnosti vyrůstaly na ostrově jedna za druhou. Začala se nahrávat hudba, která se na Tchaj-wan dostala z Číny za dynastie Čching a byla mezi lidmi stále velice oblíbená. Největší popularitu si však získala domácí tchajwanská opera tzv. gezai xi. Vědci se shodují, že za oblíbeností tohoto žánru stojí především srozumitelnost textů a jednoduchost melodií, která žánr učinila přístupnější i obyčejným lidem.

Největší rozkvět hudby v původním jazyce holo prožívá Tchaj-wan ve 30. letech. Tchajwanštinu linoucí se z gramofonových desek bylo možné zaslechnout v téměř každé uličce. Několik let po skončení japonské koloniální nadvlády, začala vláda na Tchaj-wanu prosazovat čínštinu a tchajwanská opera postupně mizí z televize, divadla a filmů.

V polovině padesátých let tchajwanské nahrávací společnosti představily nové vinylové desky, které mohly na jedné straně nést až 12 minut zvuku. „78" tak byly postupně zcela vytlačeny z trhu. I když je v lidové kultuře hudba často působivějším médiem než literatura, melodie se nám mnohdy zcela vytratí a zůstanou jen slova.

(Zdroj:
Golden Oldies
– Taiwanese 78 – rpm records,
Taiwan Panorama, Vol. 34 No. 2
February 2009)

Světové hry v Kaohsiungu 2009

Celkem 35 sportovních disciplín je rozděleno do šesti kategorií: nejhojněji jsou zastoupeny kategorie míčových a tzv.trendních sportů (obě kategorie zahrnují po devíti disciplínách), o zbylých 17 disciplín se dělí sporty umělecké a taneční, bojové, silové a konečně sporty přesnosti.

Světových her v Kaohsingu se podle našich informací zúčastní i 37 českých sportovců: svou účast potvrdila výprava Českého orientačního běhu, výprava Českého svazu korfballu a jeden zástupce českého horolezeckého svazu (pro soutěž sportovního lezení). Další disciplínou, kde má ČR mít své zastoupení, je parašutismus – Světové hry figurují na webovém seznamu akcí Aeroklubu ČR pro letošnín rok, svaz však svou účast zatím nepotvrdil. Do soutěže jsou podle organizátorů přihlášeni i čeští in-line bruslaři. Naopak svou registraci na SH nakonec zrušila výprava Českého svazu vodního lyžování.

Vystoupení tchajwanského kuchaře na veletrhu Svět knihy 2009

V prostorách pražského Výstaviště se termínu od 14.–17. května koná již patnáctý ročník mezinárodního knižního veletrhu Svět knihy 2009. Mezi témata letošního ročníku patří i *Vaříme s knihou*, tj. program podporující výstavu knih o vaření a kuchařek s praktickými gastronomickými ukázkami za účasti zajímavých hostů. V jeho rámci vystoupí i tchajwanský kuchař Chen Chi-chiang (45). Jeho návštěva podpoří tradiční tchajwanský stánek, který letos mj. představí větší množství knižní produkce zaměřené právě na jídlo a vaření.

Chen Chi-chiang žije již více než deset let ve Vídni, kde pracuje jako vedoucí asijské sekce hotelové kuchyně hotelu Renaissance. Do Prahy přijíždí již podruhé: první návštěvu absolvoval v roce 2007, když jako speciální host tchajwanského stánku mezinárodního veletrhu cestovního ruchu Holiday World fascinoval kolemjdoucí atraktivní přípravou tradičních „tažených nudlí" *lamian*.

Jeho názorný návod na přípravu dvou oblíbených tchajwanských jídel, *Sladkého kuřete generála Tsoa* a *Hovězí konkubíny Guifei*, si můžete vychutnat v sobotu 16. května od 14 hodin a v neděli 17. května od 11,30 hodin. Srdečně zveme všechny zájemce!

TCHAJ-WAN, Měsíčník informací o Tchaj-wanu

Vydává Tchajpejská hospodářská a kulturní kancelář, Informační oddělení, Emma Tai, Evropská 33c, 160 00 Praha 6, tel: 233 320 720, fax: 233 322 944, www.taiwanembassy.org/cz, e-mail: gioprg@mail.gio.gov.tw, dolejsi@taipei.cz, odpovědná redaktorka Adriana Dolejší.
Vychází 15. dne každého měsíce, reg. č. MK ČR E 6756

Informace o Tchaj-wanu na Internetu: www.gio.gov.tw, www.mofa.gov.tw, www.taiwan.net.tw, www.taiwanheadlines.gov.tw, www.taipeitimes.com, www.chinapost.com.tw, taiwanjournal.nat.gov.tw, etaiwannews.com, investintaiwan.nat.gov.tw/en/

Obyvatelé Tchaj-wanu hovoří čínsky. Nepoužívají však mezinárodně kodifikovanou transkripci čínských znaků do latinky, ale nedůsledně aplikovanou transkripci anglickou. V této publikaci je použita u jmen a místních názvů podoba, která se běžně na Tchaj-wanu užívá v anglicky psaných materiálech. Výjimkou jsou jména, kde se již vžila česká transkripce (Tchaj-wan, tchajwanský, Čankajšek...).